Эд. татар
30240
1914 г.
зала
шкафъ
полка №

علم حال

برنچی قسم

اعتقاد

ایکنچی طبع

مرتبی: ع.ح ابراهیمف.

بهاسی ٥ تین.

29/227

ناشری:

«چولپان» کتبخانه‌سی

اوفاده.

КАЗАНЬ.
Типо-литогр. „УМИДЪ“
1914.

Из фондов Российской национальной библиотеки

Татар
3-4815/12

«چولپان» کتبخانه‌سینڭ اوز نشریاتندن:

درس اوچون «حضرت رسول ودورت خلیفه» م. عفوری اثری.
بهاسی ١٢ تین، پوچته بلەن ١٤ تین.

حفظ الصحت قاعدهٔ مهمه‌سی، جهانگیر حضرت اثری.
بهاسی ٨ تین، پوچته بلەن ١٢ تین.

کتبخانه‌بزده ابتدائی، رشدی، اعدادی وعالی صنفلر اوچون درس کتابلری، هر کتبخانه‌نڭ نشریاتندن وهر مؤلفڭ اثرلرندن کلیتلی بولنماقده‌در. «معارف» کتبخانه‌سینڭ، «وقت» اداره‌سینڭ هر نشریاتلری کتبخانه‌بزده هر وقتده صاتولا. بها آرزان. کوبلەب آلوچیلرغه تییشلی تنزیل قیلونا. اوز نشر بز بولغان اوشبو علم حال کتابلری، قازان، آرینبورغ، اورسکی، اوفا، پیتره‌پاولوسکی شهرلرینڭ مشهور کتابچیلرنده هر وقتده صاتولماقده‌در.

آدریس: г. Уфа, Т-ву „ЧУЛПАНЪ“.

حساب I - جزء، ایکنچی طبعی ٢٠ تین.
حساب II - جزء، ایکنچی طبعی ٥٠ تین.
حساب III - جزء ٥٠ تین.

مرتبلری:
معلم { نور احمد والیشف.
عمدة الاسلام خبیرف.

ناشرلری:
عباس ابراهیمف هم
شریکلری.

حسابنڭ اوچ جزئنده همه اصطلاحلری خالص تاتارچه یازلدی. بیك کوب مسئله‌لر آرتدرولوب، ایڭ صوڭ سیستیمغه موافق، بیك ییگل اینوب ترتیب قیلوندی. حسابنڭ جزءلری نی قدر ضورایصالرده، بهالری آرزان بولاچاق. حاضرده طبعغه بیرلدی. اون دورتنچی یل درس وقتینه ئولگوره‌چك. حسابنڭ بو اوچنچی طبعنه، معلم افندیلرنڭ دقت قیلوون اوتنه‌م. باصلوب چغووی بلەن غزیته‌لرده اعلانی بولور. حساب کتابلری هر شهرنڭ مشهور کتابچیلرنده صاتولا. ناشردن کوبلەب آلوچیلرغه بیوك تنزیل. ناشر اوچون آدریس: Казань, Исхаку Карташеву передать Габбасу Ибрагимову.

Татар.
3-4815/12.

علم حال

برنچی قسم

اعتقاد

ایکنچی طبع

مرتبی: ع. ح. ابراهیمف.

ناشری:
«چولپان» کتبخانه‌سی.
اوفاده.

КАЗАНЬ.
Типо-литографія „УМИДЪ".
1914.

Из фондов Российской национальной библиотеки

بسم الله الرحمن الرحیم

اعتقاد بابی

الله تعالی طرفندن محمد علیه السلامگه یبه‌رلـگان دین، اسلام دینیدر؛ اسلام دیننده بولغان کشیگه مسلمان دیب ئه‌یتوله‌در. بز اسلام دیننده‌مز، الله تعالی‌نڭ بنده‌سی و محمد علیه‌السلامنڭ امتی بز.

اسلام ـ الله تعالی طرفندن یبه‌رلـگان حق دینگه اشانوب بوی صنودر.

دین ـ الله تعالی، پیغمبرلرگه یبه‌رگان کتابلرنده بنده‌لرنڭ فائده وضررلرن کورسه‌تکه‌ن، حق وتوغری یولدر.

ایمان

ایمان نه‌رسه؟

ایمان ـ الله تعالی‌نڭ برلـگینه، محمد علیه‌السلامنڭ حق پیغمبر بولووینه اشانودر.

ایمان کلمه‌سی نه‌رسه؟ ـ (کلمهٔ توحید)

لا اله الا الله محمد رسول الله.

Из фондов Российской национальной библиотеки

لا اله الا الله‌نڭ معناسی نیچك؟

عبادت قیلورغه یاراقلی هیچ نه‌رسه یوق مگر بر الله تعالی گنه‌در. (یعنی الله تعالی گه گنه عبادت قیلونور: الله‌دن باشقه هیچ نه‌رسه‌گه عبادت قیلو درست توگلدر.)

محمد رسول الله‌نڭ معناسی نیچك؟

محمد علیه السلام، الله تعالی‌نڭ بنده‌لرگه دین او یره‌تور اوچون یبه‌رگان رسولیدر.

کلمهٔ شهادة نه‌رسه؟

اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله.

معناسی نیچك؟

گواهلق بیره‌من، تحقیق عبادت قیلورغه یاراقلی هیچ نه‌رسه یوق مگر بر الله تعالی گنه‌در. دخی گوا گلق بیره‌من، تحقیق محمد علیه السلام الله تعالی‌نڭ بنده‌سی و بنده‌لرگه دین او یره‌تور اوچون یبه‌رگان رسولیدر.

کلمهٔ توحیدنی یاکه کلمهٔ شهادتنی ئه‌یتکان کشی نیچك بولور؟

کلمهٔ توحیدنڭ یاکه کلمه شهادة‌نڭ معناسینی بلوب، کوڭلی بله‌ن اشانوب ئه‌یتسه، مؤمن ومسلمان بولور.

بالغ، عاقل بولغان کشیگه بو کلمه‌نی ئه‌یتو نه‌رسه؟

بالغ بولغان وقتده بر مرتبه ئه‌یتو فرضدر.

آیروب ایمان کیترو

آیروب ایمان کیترو نیچک؟

آیروب ایمان کیترو ـ الله تعالی‌گه و آنڭ فرشته‌لرینه، کتابلرینه، بارچه پیغمبرلرینه، آخرت کونینه، تقدیرنڭ ایزگوسیده یامانیده الله‌تعالی‌دن بولووینه، هر قایوسینه آیروب اشانودر.

الله تعالی‌گه اشانو نیچک؟

الله‌تعالی بار هم بردر؛ بار بولووینڭ اوّلی، آخری یوقدر. آنادن طومادی، ئوزیده هیچ کمنی طودرمادی. الله تعالی تری؛ هر نه‌رسه‌نی بله وهر نه‌رسه‌گه کوچی ییته‌در؛ هر نه‌رسه‌نی کوره وهر نه‌رسه‌نی ایشوته هم سویله‌شه‌در. لکن تری بولووی، بلووی، اشله‌وی، کورووی، ایشوتووی، سویله‌شووی بزنڭ کبی توگل بلکه اوزینه خاص بولغان صفت بله‌ن در.

الله تعالی بارچه یاخشی صفتلر بله‌ن صفتلانغان، الله‌تعالی‌ده هیچ بر کیمچیلك صفتی یوقدر.

فرشته‌لرگه اشانو نیچک؟

فرشته‌لرنڭ بارچه‌سی الله‌تعالی‌نڭ حرمتلی بنده‌لریدر؛ الله‌تعالی‌گه هر وقت عبادت قیلورلر؛ هیچ بر گناه قیلماسلر. آلارده آشاو، ئچو، ایرلك، خاتونلق یوق. آلارنڭ

Из фондов Российской национальной библиотеки

آرالرنده جبرائیل، میکائیل، اسرافیل، عزرائیل علیهم السلاملر پیغمبرلر همده الله‌غه ایلٔ یاقین فرشته‌لردر.

کتابلرغه اشانو نیچلک؟

الله‌تعالی، بنده‌لرینه‌دین اویره‌توراو چون، پیغمبرلرگه یبه‌رگان کتابلرینلٔ همه‌سی حقدر.

الله تعالی طرفندن نیچه کتاب یبه‌رلدی؟

الله تعالی طرفندن پیغمبرلرگه یوزده دورت کتاب یبه‌رلدی. دورتیسی الوغ کتاب، یوزی صحیفه (بیت) لردر.

بو، دورت الوغ کتاب، قایسی پیغمبرلرگه یبه‌رلدی؟

تورات موسی علیه‌السلامگه، زبور داود علیه‌السلامگه، انجیل عیسی علیه السلامگه، قرآن بزنلٔ پیغمبرمز محمد علیه السلامگه یبه‌رلدی.

صحیفه‌لر قایسی پیغمبرلرگه یبه‌رلدی؟

اون صحیفه آدم علیه السلامگه، ایللی صحیفه شیث علیه السلامگه، اوطز صحیفه ادریس علیه‌السلامگه، اون صحیفه ابراهیم علیه السلامگه یبه‌رلدی.

الله‌تعالی بو کتابلرنی پیغمبرلرگه نی ره‌وشلی یبه‌ردی؟

الله‌تعالی بو کتابلرنی پیغمبرلرگه جبرائیل فرشته آرقلی یبه‌ردی. یعنی جبرائیل علیه السلام آدم صورتنده کیلوب، بو کتابلرنی پیغمبرلرگه اوقودی.

Из фондов Российской национальной библиотеки

قرآن

قرآن‌ده نه‌رسه‌لر بار؟

ئوتکان زمانده‌گی کشیلرنڭ حاللری، الله تعالی گه ایمان، عبادة، بنده‌لرگه حلال، حرام بولغان اشلر، فرض بولغان اشلرنی اشله‌رگه قوشو وحرام بولغان اشلردن طییو همه‌سی قرآن‌ده باردر.

قرآن‌دن صوڭ کتاب کیله‌چکمی؟

قرآن‌دن صوڭ هیچ بر کتاب کیله‌چك توگلدر؛ قیامتکه قدر قرآن بله‌ن عمل قیلو تییش ولازمدر.

قرآن‌غه اشانماغان کشی نیچك بولور؟

قرآن‌غه اشانماغان کشی ایمانسز بولور.

پیغمبرلرگه اشانو ره‌وشی نیچك؟

پیغمبرلر الله تعالی‌نڭ ایڭ عقللی وایڭ توغری بنده‌لریدر؛ هیچ بر وقت گناه قیلماغانلر؛ الله تعالی یبه‌رگان شریعت حکملرن، برده‌ئوزگه‌رتمیچه بنده‌لرگه‌اویره‌تکانلر.

آلارده آشامق واویله‌نمك کبی نه‌رسه‌لر بولغانمی؟

بز بلـگان پیغمبرلرنڭ عیسی پیغمبردن باشقه‌لری اویله‌نـگانلر؛ پیغمبرلرنڭ بارچه‌سی‌ده، حلال رزق بله‌نگنه رزقلانغانلر.

Российской национальной библиотеки

پیغمبرلرنڭ اوّلی کم؟

بارچه کشیلرنڭ آتاسی بولغان، آدم علیه السلامدر.

پیغمبرلرنڭ آخری کم؟

بارچه پیغمبرلرنڭ آرتوغراغی بولغان، بزنڭ پیغمبرمز محمد علیه السلامدر.

آندن صوڭ پیغمبر کیله‌چکمی؟

آندن صوڭ هیچ پیغمبر کیله‌چك توگلدر. آنڭ شریعتی قیامتکه قدر قالاچقدر.

قرآن‌ده بولغان پیغمبرلرنڭ اسملری نیچك؟

قرآن‌ده بولغان پیغمبرلرنڭ اسملری: آدم، ادریس، نوح، هود، صالح، لوط، ابراهیم، اسماعیل، اسحاق، یعقوب، یوسف، ایوب، شعیب، موسی، هارون، داود، سلیمان، یونس، الیاس، الیسع، ذوالکفل، زکریا، یحیی، عیسی، بزنڭ پیغمبرمز محمد (علیهم الصلوة والسلام) باریسی یکرمی بیشدر.

عزیر، لقمان، ذوالقرنین حضرتلرینڭ اسملری قرآن‌ده بولسه‌ده، لکن آلارنڭ پیغمبر بولولری آچق معلوم توگلدر.

معراج - (اسراء)

معراجنڭ روشی نیچك؟

محمد علیه السلام مکه‌ده وقتده بر کیچده جبرائیل فرشته

بلەن مكه شهرندن قدس شهرنده بولغان مسجد اقصاغه بأروب، شولوق كيچدە ينه مكه شهرينه قايتوب ييتكان. شوڭا معراج «اسرأ» ديب ئەيتولەدر.

آخرت كونينه ايمان نيچك؟

هر كشى ئولگاندن صوڭ قبرگه قويولغاچ تريلور؛ منكر، نكير اسملى ايكى فرشته كيلوب: (ربڭ كم، دينڭ نيندى دين، پيغمبرڭ كم؟) ديب صورارلر. ايزگى كشى بولسه، جواب بيرگاندن صوڭ، قيامتكه قدر راحتده قالور؛ ياوز كشى، قيامتكه قدر عذاب قيلنور. قيامت بولغان وقتده چرگان، تارالغان گەودەلر، اللهنڭ قدرتى بلەن جييلوب، دنيادەغى شيكللى هر كشينڭ جانى تەنينه كرر. صوڭره بارچه كشيلر محشر ييرينه باررلر، صوڭره همەسينڭ عمل دفترلرى قوللرينه بيرولوب، الله حضورنده حساب بيررلر. آندن صوڭ ايزگى كشيلر جنتكه، ياوز كشيلر جهنمگه كررلر. گناهلرى عفو ايتولمەگان مسلمان بندەلر جهنمگه كروب، گناهلرى قدر عذاب قيلونغاچ، جنتكه كررلر. ايمانسز آدملر جهنمده قالورلر.

تقديرگه ايمان رەوشى نيچك؟

دنيادە بولغان هر نەرسە، كيرەك ياخشى اش، كيرەك يامان اش بولسون، اللهتعالىنڭ تلەوى و ياراتووى بلەن بار

Из фондов Российской национальной библиотеки

بولور؛ الله تعالى هر كشيگه اختيار بيرگان. كشى اوز اختيارى بلەن ياخشى اشنى تلەسە، الله تعالى ياخشى اشنى بار قيلور، اگر يامان اشنى تلەسە، الله تعالى يامان اشنى بار قيلور. الله تعالى كشينى كوچلەب بر اشدە اشلەتميدر.

پيغمبر بز حقندە قصقەچە دينى تاريخ

پيغمبر بز محمد عليه السلام ميلادنڭ ٥٧١نچى يلندە، ربيع الاوّل‌نڭ اون ايكيسندە، دوشنبه كون تاڭ وقتندە دنياغە كيلدى. آتاسى عبدالله اسملى، آنڭ آتاسى عبد-المطلب، آنڭ آتاسى هاشم‌در. آناسى آمنه وهب قزيدر.

پيغمبر بزنڭ آتاسى سفردە وقتدە آوروب، مدينه شهرندە وفات بولدى. پيغمبر بز بو وقتدە سيگز آيلق حملدە قالغان ايدى. پيغمبر دنياغە كيلگاچ، آنى حليمه اسملى خاتونغە سوت ايمزرگە بيرلدى. حليمە، پيغمبرنى دورت يلدن صوڭ آناسينە كيتروب تابشردى. شول وقتدن پيغمبر بز باباسى عبدالمطلب اويندە تربيه قيلونا باشلادى.

حضرت آمنه محمد عليه‌السلام بلەن برگە، پيغمبر بزنڭ آتاسن زيارة ايتەر اوچون، «مدينه»گە سفر قيلديلر؛

شول سفردن قایتوب کیلگانده، «مدینه»دن یراق توگل «ابوآء» اسملی آولغه ییتکانده، حضرت آمنه آوروب، شول آولده وفات بولدی. پیغمبربز آناسندن‌ده آیرلوب، آلتی یه‌شنده بتونله‌ی یتیم بولوب قالدی. بوندن صوڭ اول، باباسی عبدالمطلب تربیه‌سنده‌گنه توردی. محمد علیه‌السلام صبی وقتنده‌اوق بیك ادبلی، یومشاق کوڭللی ایدی. عرب بالالری آراسنده موندی بالانڭ هیچ بولغانی یوق ایدی. شوڭا کوره، باباسی عبدالمطلب محمد علیه السلامنڭ آرقاسندن صیپاب: «بو اوغلم کیله‌چکده بیوك بر آدم بولسه کیره‌ك» دیب ئه‌یته‌در ایدی.

پیغمبربز سیگز یه‌شینه ییتکانده باباسی عبدالمطلب وفات بولوب، باباسندن‌ده محروم بولوب قالدی. آندن صوڭ پیغمبربزنی، آتاسی بله‌ن برتوغان ابوطالب تربیه قیلدی؛ ابوطالب، پیغمبربزنی بیك یاراتا هم بیك‌سویه‌در ایدی. شوڭار کوره ئوز بالالرندن آرتق آیتوب تربیه قیلمشدر.

محمد علیه‌السلام قرق یه‌شکه ییتکاچ، الله تعالی‌نڭ امری بله‌ن جبرائیل فرشته کیلوب آنڭ پیغمبر بولوون بلدردی. صوڭره هربر کیره‌ك وقتده الله‌تعالی‌نڭ قوشووی بله‌ن جبرائیل فرشته کیلوب، محمد علیه السلامگه قرآن آیتلرن اوقیدر

ایدی؛ محمد علیه السلام ده جبرائیل دن ایشوتکان قدر قرآن آیتلرن برده ئوزگه رتمیچه ئوز ینڭ صحابه لر ینه اویره توب همده شول آیتلرنی تاقتالرغه یازدورا ایدی. شول وقتده مکه خلقندن بایتاق کشیلر مسلمان بولدیلر. بو أشلرنی کورگاچ مکه مشرکلری پیغمبرنی بیک جفالی باشلادیلر. اون اوچ یل تمام بولغاچ، مشرکلرنڭ جفاسندن قوتولو اوچون اللهنڭ امری بلهن، پیغمبر بز صحابه لر بلهن برگه مکه دن مدینه گه کوچوب کیلدی (شول یلغه هجرت یلی دیلر).

مدینه خلقی پیغمبرنی بیک حرمتلهب قارشی آلدیلر. پیغمبر مدینه گه بارغاچ ده هر برکیره‌ک وقتده الله تعالی نڭ قوشووی بلهن جبرائیل فرشته کیلوب قرآن آیتلرن اوقیدر ایدی. یکرمی اوچ یل (مکه ده اون اوچ یل، مدینه ده اون یل) اچنده «قرآن» محمد علیه السلامگه ایندرلوب تمام بولدی. پیغمبرده قرآننی صحابه لرگه اویره توب تمام ایتکاچ همده خلقغه قرآن نڭ بارچه حکملرن آڭلاتقاچ، (یکرمی اوچ یل پیغمبر بولوب تورغاندن صوڭ) هجرتنڭ اونچی یلنده آلتمش اوچ یه‌شنده وفات بولدی.

حضرت عثمان خلیفه بولغاچ، صحابه لرنڭ الوغلری جییلوب کیڭاشکاندن صوڭ، پیغمبر زماننده یازلغان قرآن

Из фондов Российской национальной библиотеки

آیتلرن قاراب، برده‌ئوزگه‌رتمیچه شول آیتلردن کوچروب بر نیچه نسخه قرآن یازدیلر. شول نسخه‌لرنڭ هر قایوسن اوز آلدینه توبله‌ب، نغیتوب، تییش بولغان اورنلرده صاقلادیلر. بزنڭ قولبزده بولغان قرآن نسخه‌لری، شول قرآن‌دن ئوزگه‌رتلمیچه کوچورلوب یازلغان نسخه‌لردر.

پیغمبرنڭ وفاتندن صوڭ بولغان خلیفه‌لر

محمد علیه السلام وفات بولغاچ آنڭ اورنینه ابو بکر الصدیق رضی الله عنه خلیفه بولوب، ایکی یلده اوچ آی قدر توروب وفات بولدی.

آندن صوڭ عمر رضی الله عنه خلیفه بولوب، اون یل یارم قدر توردی. هجرتدن ۲۳ نچی یلده شهید بولدی.

آندن صوڭ عثمان رضی الله عنه خلیفه بولوب، اون ایکی یل تورغاچ ۳۵ نچی یلده شهید بولدی.

آندن صوڭ علی رضی الله‌عنه خلیفه بولوب، هجرتدن ۴۰ نچی یلده شهید بولدی.

Инв. № 15252

Татар.
3-4815/1а

Из фондов Российской национальной библиотеки